

postmottak@trondelagfylke.no

Stjørdal, 01.09.2021

Dette brevet sendes på vegne av Naturvernforbundet i Trøndelag

Regional plan for arealbruk 2021-2030

Høringsvar

Vi takker for muligheten til å medvirke i prosessen. Vi opplever det som positivt at administrasjonen har ønsket å møte oss i de tidligere fasene, og vi setter pris på at flere av våre innspill har fått plass i det siste planforslaget. Det er positivt at det økende fokuset på for eksempel nedbygging av myr og storstilt vindkraftutbygging har fått plass. Det samme gjelder kravene i R23 om *behov* av fritidsboliger sett opp mot den eksisterende arealplanen i kommunen.

Når det er sagt opplever vi at planens slagkraft gjennom prosessen har blitt betydelig utvannet, og vi er bekymret for hvordan våre interesseområder blir ivaretatt når det regionale perspektivet i stor grad blir oppfattet som en hemsko av lokale politikere. Vi ser også at flere av kommunene på generelt grunnlag er negative til planen som styringsverktøy¹. Gjennom vår erfaring med kommunale planer og initiativ blir vi derfor ikke spesielt beroliget når denne planen nå legger færre føringer på kommunal planlegging enn det som opprinnelig var foreslått. Det er positivt at planen tar utgangspunkt i bærekraftsmålene, og FN har selv konkludert med 2/3 av bærekraftsmålene bare kan nås gjennom lokale og regionale tiltak². Derfor er det viktig at planen blir et tydeligere regionalt styringsverktøy, selv om det for noen kan virke begrensende for selvråderetten. Det er ikke uten grunn at FNs naturpanel har erklært naturkrise, hvorav 2000 norske artet er utrydningstruet grunnet endret arealbruk³. Parallelt med dette har Fylkesmannens innsigelsesmuligheter i plansaker blitt innskrenket av regjeringen. Det betyr at det blir enda viktigere at det politiske organet i fylket tør å være i førersetet når det kommer til å ta utfordringer knyttet klima, natur og arealbruk på alvor. Det tror vi også de fleste ønsker, men det er altså metoden vi mener blir for lik det som har gitt oss de utfordringene vi allerede har. Planen fremstår ikke som det veikartet det burde være, og vi ønsker derfor å komme med noen innspill til hvordan planen kan bli mer konkret.

¹ <https://www.tronderbladet.no/nyheter/2021/08/17/Formannskapet-sa-nei-til-en-regional-plan-24437003.ece>

²

https://www.researchgate.net/publication/309417493_Getting_Started_with_the_SDGs_in_Cities_A_Guide_for_Stakeholders

³ <https://www.fn.no/nyheter/fns-naturpanel-menneskelig-aktivitet-truer-eksistensen-til-en-million-arter>

Våre innspill

- Jordvern
 - Nasjonalt er det satt et mål maks 4000 dekar omdisponert dyrka jord per år. Det er nå foreslått senket til 3000 dekar innen 2025⁴. Det burde vært tallfestet et regionalt mål for maks antall dekar per år.
- Arealbruk
 - Det mangler status på arealbruk til ulike formål.
 - Det trengs et arealregnskap for å vite hva som faktisk går tapt og evt kan tilbakeføres. Arealnøytralitet bør være et mål å tilstrebe for alle kommuner, og det er allerede vedtatt som mål andre steder i landet.⁵ Verken arealnøytralitet eller arealregnskap er omtalt i planen.
 - Det er ikke gitt at fritidsbebyggelse gir netto økonomisk gevinst for kommuner selv om kapittelet fritidsboligutvikling i planen forutsetter det. Det bør derfor settes fokus på at kommunene også må se på de kommunale utgiftene før man ukritisk omfavner planinitiativ fra lokale grunneiere⁶. Mulige inntekter er som kjent en driver for å forsyne seg av stadig nye naturområder til dette formålet.
 - Planen legger opp til en strandsoneforvaltning i tråd med de nye statlige retningslinjene. Dette er områder som trolig vi oppleve ytterligere press, spesielt ifm næringsutvikling. I lys av utviklingen andre steder frykter vi at store sjønære arealer blir avsatt til landbasert oppdrett. Dette er ikke omtalt i planen utover at industri vil være enklere å tillate enn private formål. Vi ønsker derfor å presisere at naturverdiene blir minst like påvirket av store industriprosjekter. Det samme gjelder igjenfylling av elvedeltaer til ulike formål. Vi skulle gjerne sett en skjerping i ordlyden når det kommer til dette.
- Naturmangfold og friluftsområder
 - Naturmangfold som tema har fått lite plass i planen. Kommunene burde vært oppfordret til å utarbeide egne kommunedelplaner for naturmangfold i **retningslinjene**. Vi ser gjerne at fylket tar en aktiv rolle i årene som kommer slik det er gjort med kartlegging av friluftsområder.
 - Kommunene må pålegges å fastsette utbyggingsgrenser opp de viktigste marka- og friluftsområdene. I planforslaget er dette kun en oppfordring.
 - Kartlegging av friluftsområder hindrer ikke at viktige friluftsområder nedbygges. Her bør RPA si at det ikke skal skje.
 - RPA må si noe mer konkret om fornøylesløyper for snøskuter. De etableres nå i rekordfart i kommunene. Det blir til slutt regionale motorveier i fjellet som perforerer INON-områder. Dyr og mennesker blir utsatt for støy og ødeleggende nærføringsulemper. Det flyttes stadig lengre opp i fjellområdene, og vi opplever at retningslinjene som er gitt overhodet ikke blir fulgt opp. Kartlagte viktige

⁴ <https://www.statsforvalteren.no/nn/Rogaland/Landbruk-og-mat/Jordvern/ny-nasjonal-jordvernstrategi/>

⁵ <https://www.sabima.no/et-arealnøytralt-norge/>

⁶ <https://www.regjeringen.no/contentassets/fbc2161f926e4d3eb8e12ebfb3b213c/hytterapport.pdf>

friluftsområder skulle regulere omfanget, men i praksis har det ikke skjedd. Her har vi en klar forventning om at den regionale friluftslivsmyndigheten skjerper sin forventning til kommunal planlegging. Knapt noen aktivitet har så store regionale konsekvenser når vi kjenner influensområdet, spesielt mht støy. Som eksempel ser vi nå at kommunene rundt Rensfjellregionen tar sikte på interkommune nettverk uten at den samlede belastningen er vurdert.

- Skogbruk
 - I henhold til ny forskning, bør dagens skogbruk med intensiv flatehogst ha skjerpede føringer i planen. EU anbefaler i siste rapport 16.07.2021 å unngå flatehogst⁷. Mange forskere peker nå på at fremtidens skogdrift bør være mer mangfoldig enn dagens om vi skal nå bærekraftmålene våre^{8,9,10}. Selv skognæringen sier at de kan øke bruken av plukkhogst som virkemiddel om det finnes kompensasjonsordninger for det¹¹.

Vennlig hilsen

Forum for natur og friluftsliv Trøndelag

Navn

Koordinator

FNF Trøndelag

⁷ https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/communication-new-eu-forest-strategy-2030_with-annex_en.pdf

⁸ <https://www.nationen.no/motkultur/debatt/veien-mot-et-klima-og-natursmart-skogbruk/>

⁹ <https://www.tronderdebatt.no/flatehogst-er-ikkje-klimavenleg/o/5-122-26083>

¹⁰ <https://www.nmbu.no/fakultet/mina/forskning/prosjekter/anne-sverdrup-thygeson/anne/temasider/kronikktekster/node/42518>

¹¹ <https://www.tronderdebatt.no/skogbruket-blir-ikke-mer-barekraftig-av-a-endre-maten-vi-hogger-pa/o/5-122-26005>